

ПРЕАМБУЛА

Враховуючи необхідність:

забезпечення якості української легкої атлетики в майбутньому, що багато в чому залежить від тренерів, які відіграють найважливішу роль в розвитку потенціалу спортсменів;

підтримання легкої атлетики України на рівні, що відповідає розвитку світової легкої атлетики, однією з вимог якого є добре освічені та кваліфіковані тренери для професійних атлетів і любителів;

забезпечення дотримання однакових мінімальних стандартів професійної якості для тренерів, що гарантують певний рівень майстерності серед тренерів на території відповідальності ФЛАУ;

зміцнення позицій тренерів з легкої атлетики як представників визнаної і поважної професії та вдосконалення рівня тренерської роботи в українській легкій атлетиці завдяки професійному навчанню;

захисту спортсменів від діяльності тренерів без належної кваліфікації, яка може негативно позначитися на фізичному, психологічному і технічному розвитку спортсменів, призвести до форсування підготовки, порушення принципів fair-play і використання допінгу;

Департамент збірних команд Федерації легкої атлетики України, керуючись пунктом 4.1.9 розділу 4 Статуту громадської спілки «Федерація легкої атлетики України», пропонує:

запровадити власну Програму навчання, підвищення кваліфікації та ліцензування тренерів на своїй території і видавати відповідні дипломи та/або ліцензії ФЛАУ тим учасникам, які успішно пройдуть навчальні курси;

стягувати за навчання платню, покликану покривати витрати (повністю або частково) на організацію заходів Програми;

розподілити обов'язки по організації і проведенню заходів Програми навчання, підвищення кваліфікації та ліцензування тренерів між департаментами ФЛАУ у відповідності до їх функціональних обов'язків;

протягом 2018-2020 років провести апробацію заходів Програми та остаточно ввести її в дію з 2021 року

протягом 2018-2020 років розробити і затвердити концепцію ліцензування тренерів з легкої атлетики у відповідності до чинного законодавства;

з 2020 року забезпечити максимальну інтеграцію власної Програми навчання, підвищення кваліфікації та ліцензування тренерів в Систему навчання і сертифікації тренерів IAAF;

з 2021 року виставляти в якості вимоги до тренерів всіх рівнів, що беруть участь у змаганнях на всій території відповідальності ФЛАУ, наявність належного і дійсного тренерського диплому та/або ліцензії ФЛАУ;

з 2021 року виставляти наявність відповідного та діючого диплому та/або ліцензії як вимогу до будь-якої діяльності у легкій атлетиці на всій території відповідальності ФЛАУ (наприклад – для фахівців, які працюють у виді спорту «легка атлетика», але їх діяльність пов'язана безпосередньо із тренуванням спортсменів).

ПРОГРАМА

навчання, підвищення кваліфікації та ліцензування тренерів (тренерів-викладачів) та інших фахівців з легкої атлетики України

1. Загальні положення

1.1. Ця Програма визначає порядок реалізації заходів навчання, підвищення кваліфікації та ліцензування державних, головних та старших тренерів штатної команди національної збірної команди України з легкої атлетики, тренерів (тренерів-викладачів) закладів фізичної культури і спорту та інших фахівців сфери фізичної культури і спорту, які працюють у виді спорту «легка атлетика» на всій території відповідальності Федерації легкої атлетики України (ФЛАУ).

1.2. Програма затверджується Президентом Федерації легкої атлетики України на підставі рішення Виконкому ФЛАУ.

1.3. Навчання, підвищення кваліфікації тренерів та фахівців з легкої атлетики – це навчання з метою оновлення та вдосконалення їх освітнього рівня та професійної підготовки шляхом поглиблення і розширення спеціальних знань, вмінь, необхідних для ефективного виконання ними посадових (функціональних) обов'язків з урахуванням перспектив їх професійного зростання в межах спеціальності.

1.4. Ліцензування тренерів – це отримання тренером ліцензії ФЛАУ другої, першої або вищої категорії відповідно до його професійного рівня за успішної участі в Програмі, яка дає право приймати участь у будь-яких заходах виду спорту «легка атлетика» на території відповідальності ФЛАУ.

1.5. Основними завданнями навчання, підвищення кваліфікації та ліцензування тренерів та фахівців з легкої атлетики є оволодіння, оновлення та поглиблення спеціальних фахових, викладацьких, психологічних, науково-методичних, управлінських, правових, соціально-гуманітарних, антидопінгових знань, вивчення вітчизняного та зарубіжного досвіду підготовки спортсменів з легкої атлетики, які сприятимуть якісному виконанню ними своїх посадових обов'язків.

1.6. Федерація легкої атлетики України залишає за собою право вносити зміни у Програму навчання, підвищення кваліфікації та ліцензування тренерів та фахівців з легкої атлетики відповідно до змін законодавства України, які стосуються галузі освіти і науки, а також галузі фізичної культури і спорту щодо підвищення кваліфікації тренерів і фахівців з фізичної культури і спорту.

1.7. Підставою для внесення змін у систему навчання та ліцензування тренерів та фахівців є рішення Виконкому Федерації легкої атлетики України.

2. Учасники Програми навчання, підвищення кваліфікації та ліцензування тренерів (тренерів-викладачів) та інших фахівців з легкої атлетики України

2.1. Учасниками Програми стають тренери (тренерів-викладачі) та інші фахівці з легкої атлетики України, які відповідно до набутого на час початку реалізації Програми досвіду роботи і рівня досягнутих спортивних результатів поділяються на ланки, для яких формується змістова частина навчання або підвищення кваліфікації, пов'язана з ефективним виконання ними посадових (функціональних) обов'язків з урахуванням перспектив їх професійного зростання в межах спеціальностей

2.2. Тренери, які працюють в регіонах зі спортсменами початкового та середнього рівня в групах початкової, базової підготовки та спортивного удосконалення складають III ланку учасників Програми.

2.3. Тренери, які працюють зі спортсменами, що входять до складу національної збірної команди та/або в групи підготовки до спорту вищих досягнень, групи вищої спортивної майстерності) складають II ланку учасників Програми.

2.4. Провідні тренери України, які мають досвід підготовки спортсменів-учасників Ігор Олімпіад, чемпіонатів світу, чемпіонатів Європи, складають, керівний тренерський склад збірної команди України з легкої атлетики, фахівці ФЛАУ, фахівці групи забезпечення (лікарі, масажисти, комплексна наукова група) складають I ланку учасників Програми.

3. Організація і проведення заходів Програми навчання, підвищення кваліфікації та ліцензування тренерів та фахівців з легкої атлетики III ланки – Школа тренерів з легкої атлетики

3.1. Заходи Програми з учасниками III ланки організуються в форматі Школи тренерів з легкої атлетики на базі територіальних Федерації легкої атлетики (ТФЛА) у вигляді спеціалізованих семінарів із запрошенням провідних тренерів (учасників I-II ланки), фахівців комплексної наукової групи (у тому числі позаштатних).

3.2. Формат організації і проведення заходів:

3.2.1. План-графік проведення занять Школи тренерів формується для умовно сформованих секторів, до кожного з яких включаються 2-4 сусідніх ТФЛА або на основі спеціалізації по виду легкої атлетики (додаток 1).

3.2.2. Проведення занять Школи тренерів має на меті поглиблення і розширення спеціальних знань і вмінь тренерів і фахівців з легкої атлетики які працюють із спортсменами в групах початкової підготовки, попередньої базової підготовки і спеціалізованої базової підготовки в дитячо-юнацьких спортивних школах і училищах олімпійського резерву.

3.2.3. Основні завдання реалізації Програми з учасниками III ланки: ознайомлення тренерів з основними засадами сучасної системи багаторічної підготовки легкоатлетів, методичними аспектами побудови тренувальних програм для легкоатлетів різного віку і статі (у розрізі груп видів легкої атлетики), основними акцентами у тренувальній роботі в залежності від фізіологічних особливостей та поточного рівня спортивної майстерності атлетів; практичні рекомендації щодо профілактики травматизму і ознайомлення з доступними засобами та методами відновлення спортсменів; ознайомлення з основними засадами антидопінгового руху в Україні та світі.

3.2.4. Для подання заявки на участь у заняттях Школи тренерів запроваджується попередня реєстрація на сайті Федерації легкої атлетики України з подальшим прийняттям рішення щодо формату Плану-графіку занять.

3.2.5. Після проходження кожного семінару Школи тренерів (не менш як 6 академічних годин) тренерам та фахівцям з легкої атлетики ФЛАУ видає сертифікат встановленого зразка з інформацією про тему занять, дату проведення занять та обсягом академічних годин. Сертифікат затверджується підписом Президента Федерації легкої атлетики України та печаткою Федерації легкої атлетики України.

3.2.6. Ліцензія першої категорії видається тренерам та фахівцям з легкої атлетики, які успішно пройдуть навчальний курс Школи тренерів в обсязі не менш як 32 академічні години протягом року, що підтверджується відповідними сертифікатами.

4. Організація і проведення заходів Програми навчання, підвищення кваліфікації та ліцензування тренерів та фахівців з легкої атлетики I-II ланки – Семінари на навчально-тренувальних зборах і змаганнях

4.1. Семінари на навчально-тренувальних зборах і змаганнях складають основу підвищення кваліфікації тренерів і фахівців з легкої атлетики – учасників I-II ланки, організуються і

проводяться під час навчально-тренувальних зборів штатної команди національної збірної команди України з легкої атлетики та змагань з легкої атлетики за рішенням Виконкому Федерації легкої атлетики України.

4.2. Основною цільовою аудиторією для даної категорії семінарів передбачаються тренери, які працюють в УОР (СДЮСШОР), ШВСМ, ЦОП зі спортсменами, що входять до складу національної збірної команди України з легкої атлетики – основний склад, кандидати та резерв (групи підготовки до спорту вищих досягнень, групи вищої спортивної майстерності), а також тренери, які успішно пройшли курс Школи тренерів і мають відповідні сертифікати.

4.3. Формат проведення семінарів:

4.3.1. Кількість, зміст та терміни проведення семінарів визначається Планом-графіком проведення семінарів, що складається на підставі пропозицій державного, головних і старших тренерів штатної команди національної збірної команди України з легкої атлетики і затверджується державним тренером штатної команди національної збірної команди України з легкої атлетики.

4.3.2. Проведення семінарів має на меті інформування тренерів і фахівців штатної команди національної збірної команди України з легкої атлетики, а також тренерів (тренерів-викладачів) і фахівців всіх спортивних закладів освіти, які прийматимуть участь у семінарі, щодо останніх досягнень теорії і методики спортивної підготовки, науково-методичного, медичного, психологічного, фармакологічного та інших видів забезпечення підготовки спортсменів, антидопінгової політики, суддівства змагань тощо.

4.3.3. Для подання заявки на участь у семінарах для тренерів (тренерів-викладачів) і фахівців всіх спортивних закладів освіти, які не є учасниками навчально-тренувального збору штатної команди національної збірної команди України з легкої атлетики, під час якого проводиться семінар, запроваджується попередня реєстрація на сайті Федерації легкої атлетики України.

4.3.4. Для участі в тематичних семінарах залучаються тренери (тренери-викладачі) з легкої атлетики, спеціалісти з теорії і методики підготовки спортсменів, медичного, фармакологічного, психологічного, науково-методичного, управлінського, правового, соціально-гуманітарного, антидопінгового та інших напрямків забезпечення підготовки спортсменів, керівники та судді з легкої атлетики.

4.3.5. Після закінчення кожного семінару Федерацією легкої атлетики України тренерам та фахівцям з легкої атлетики видається диплом встановленого зразка з інформацією про тему семінару, дату проведення семінару та обсяг академічних годин. Сертифікат затверджується підписом Президента Федерації легкої атлетики України та печаткою Федерації легкої атлетики України.

4.3.6. Ліцензія вищої категорії видається тренерам та фахівцям з легкої атлетики ліцензію першої категорії та отримали не менш як 1 (один) сертифікат семінару з навчання та сертифікації тренерів та суддів.

5. Науково-практична конференція Федерації легкої атлетики України

5.1. Науково-практична конференція Федерації легкої атлетики України проводиться один раз на чотири роки у місці та термінах, визначених Виконкомом Федерації легкої атлетики України.

5.1.1. Проведення науково-практичної конференції Федерації легкої атлетики України має на меті висвітлення нових теоретичних і прикладних результатів застосування інноваційних технологій в теорії і методики спортивної підготовки в легкій атлетиці, узагальнення міжнародного та вітчизняного досвіду та отримання нових знань з сучасного науково-методичного, медичного, психологічного, фармакологічного та інших видів забезпечення підготовки спортсменів, антидопінгової політики, суддівства змагань легкої атлетики.

5.1.2. Для участі в науково-практичній конференції Федерації легкої атлетики України залучаються видатні тренери з легкої атлетики, видатні міжнародні та вітчизняні спеціалісти з теорії і методики підготовки спортсменів, медичного, фармакологічного, психологічного, науково-методичного, управлінського, правового, соціально-гуманітарного, антидопінгового та інших напрямків забезпечення підготовки спортсменів, керівники, тренери та судді з легкої атлетики, видатні особистості, які зробили суттєвий внесок в розвиток легкої атлетики України і світу.

5.1.3. Після закінчення науково-практичній конференції Федерації легкої атлетики України тренерам та фахівцям з легкої атлетики видається сертифікат встановленого зразка.

5.1.4. Сертифікат науково-практичної конференції Федерації легкої атлетики України прирівнюється до сертифікату семінару з навчання та сертифікації тренерів та суддів які організуються і проводяться під час навчально-тренувальних зборів штатної команди національної збірної команди України і затверджується підписом Президента Федерації легкої атлетики України та печаткою Федерації легкої атлетики України.

6. Кадрове забезпечення заходів Програми навчання, підвищення кваліфікації та ліцензування тренерів та фахівців з легкої атлетики

6.1. Кадрове забезпечення заходів Програми для I-III ланки учасників передбачає участь тренерів (тренери-викладачів) з легкої атлетики, які мають значний досвід у підготовці видатних спортсменів, а також тренерів I та II ланки, тренерів та масажистів збірної команди, фахівців Національного антидопінгового центру, фахівців КНГ, у тому числі позаштатних, запрошених закордонних фахівців.

6.2. Тренери (тренери-викладачі) з легкої атлетики, які залучаються до проведення занять в Школі тренерів готують зміст занять за власним напрямом (обраною темою) в обсязі не менш як 6 годин занять та проводять заняття відповідно Плану-графіку. Затвердження тем занять здійснює державний тренер національної збірної команди України з легкої атлетики та провідний тренер – керівник КНГ з легкої атлетики. Програма та зміст занять Школи тренерів мають бути узгоджені і відповідати вимогам IAAF.

7. Методичне забезпечення заходів Програми навчання, підвищення кваліфікації та ліцензування тренерів та фахівців з легкої атлетики

7.1. Методичне забезпечення заходів Програми передбачає періодичну публікацію у спеціальному розділі сайту ФЛАУ рекомендованого набору методичних матеріалів (відео, книжки, статті, тощо), диференційованого за рубриками відповідно до тематики та форми матеріалу.

7.2. Матеріали для публікації надаються керівним тренерським складом збірної команди (бажано з їх власними короткими відгуками або коментарями до пропонованого матеріалу). В цьому ж розділі публікуються статті головних та старших тренерів штатної збірної команди України з легкої атлетики, фахівців комплексної наукової групи. З метою поступового формування широкої структурованої методичної бази знань ФЛАУ, яка буде зібрана на одному ресурсі з постійним вільним доступом для завантаження і поширення серед фахівців легкої атлетики.

7.3. З метою постійного оновлення бази пропонується звернутись до читачів сайту з пропозицією надсилати на електронну адресу ФЛАУ наявні у них електронні копії методичних матеріалів або посилання на них у мережі Інтернет.

8. Фінансове забезпечення заходів Програми навчання, підвищення кваліфікації та ліцензування тренерів та фахівців з легкої атлетики

8.1. Джерелами фінансування заходів Програми навчання, підвищення кваліфікації та ліцензування тренерів та фахівців з легкої атлетики можуть бути будь які фізичні та юридичні особи, якщо це не протирічить законодавству України.

8.2. ФЛАУ стягує за навчання платню з учасників, покликану покривати витрати (повністю або частково) на організацію заходів Програми.

8.3. За згодою, ФЛАУ залучає до фінансування заходів Програми кошти освітніх проектів Національного олімпійського комітету України, освітніх програм IAAF та інших міжнародних організацій.

9. Інтеграція Програми навчання, підвищення кваліфікації та ліцензування тренерів та фахівців з легкої атлетики в систему навчання і сертифікації тренерів та лекторів IAAF

9.1. Реалізація Програми спрямована на поступове впровадження в Україні системи навчання та сертифікації тренерів за системою IAAF, для чого ФЛАУ передбачає наступне:

9.1.1. Один раз на рік в Україні після узгодження з IAAF проводити курси навчання та сертифікації тренерів IAAF (рівень I) для молодих перспективних українських тренерів (24 особи, за рішенням ФЛАУ), які працюють зі спортсменами U16, U18, U20.

9.1.2. ФЛАУ протягом 2018-2020 років щороку відряджає на курси навчання та сертифікації тренерів IAAF (рівень II, III) тренерів України (3-5 осіб), які мають кваліфікацію тренера IAAF I рівня.

9.1.3. Щороку скеровувати на курси навчання та сертифікації лекторів IAAF (рівень I, II, III) лекторів з України (2-3 особи), які мають кваліфікацію попереднього рівня.

9.1.4. Щороку забезпечувати участь фахівців, які протягом року приймали участь в заходах системи IAAF, у підсумковій науково-практичній конференції ФЛАУ.

Максимально врахувати тренерів, які пройшли навчання за цією системою, та при наявності учнів відповідної кваліфікації, присвоювати їм II-у, I-у та вищу категорії, для чого ФЛАУ ініціює внесення відповідних змін до наказу про порядок атестації тренерів в Україні.

10. Присвоєння тренерських категорій тренерам та фахівцям з легкої атлетики, які успішно завершили курси підвищення кваліфікації відповідно до діючого законодавства України в галузі вищої освіти

10.1. Федерація легкої атлетики України визнає дію Порядку проведення атестації тренерів (тренерів-викладачів), затвердженого наказом Міністерства молоді та спорту від 13 січня 2014 року за № 45 та Положення про підвищення кваліфікації тренерів (тренерів-викладачів) та інших фахівців у сфері фізичної культури і спорту від 13 вересня 2016 року за № 3520 та надає рекомендацію про присвоєння першої та вищої тренерських категорій тренерам та фахівцям з легкої атлетики, які успішно завершили курси підвищення кваліфікації та отримали диплом встановленого зразку відповідно до діючого законодавства України в галузі вищої освіти, фізичної культури і спорту.

10.2. У разі внесення змін до Порядку проведення атестації тренерів (тренерів-викладачів), затвердженого наказом Міністерства молоді та спорту від 13 січня 2014 року за № 45 та (або) Положення про підвищення кваліфікації тренерів (тренерів-викладачів) та інших фахівців у сфері фізичної культури і спорту від 13 вересня 2016 року за № 3520 та інших нормативних документів щодо надання повноважень всеукраїнським спортивним федераціям із статусом національної спортивної федерації з навчання тренерів та фахівців, Федерація легкої атлетики України залишає за собою право вносити зміни у систему навчання та сертифікації тренерів та фахівців з легкої атлетики відповідно до змін законодавства України та виставляти наявність відповідного та діючого диплому та (або) ліцензії Федерації легкої атлетики України як вимогу для присвоєння відповідної тренерської категорії на всій території відповідальності Федерації легкої атлетики України.

Школа тренерів

1. Доповідачі та формат проведення

Кожен доповідач (тренер) з легкої атлетики протягом року відвідує кожну область України і проводить заняття протягом одного дня: 2 академічні години лекції + 4 години практичних занять за обраною темою.

Загальна кількість занять у кожній області: 2-3 занять на рік.

2. Місце проведення

Пропонується спланувати графік проведення таких виїзних семінарів та майстер-класів з урахуванням календарю змагань ФЛАУ відповідно до умовно сформованих секторів (8), до кожного з яких включити 2-4 сусідніх ТФЛА:

- Миколаївська-Одеська-Херсонська-АР Крим-м. Севастопіль;
- Дніпропетровська-Запорізька-Донецька-Луганська;
- Харківська-Полтавська-Сумська;
- Житомирська-Вінницька-Хмельницька;
- Київська (Біла Церка)-Черкаська-Кіровоградська;
- м. Київ-Чернігівська-Київська (Бровари);
- Закарпатська-Івано-Франківська-Чернівецька
- Львівська-Тернопільська-Волинська-Рівненська)

3. Цільова аудиторія

Тренери груп навчальної підготовки, попередньої базової підготовки, спеціалізованої базової підготовки.

4. Організатори

ФЛАУ – проїзд, харчування, проживання доповідачів, сертифікати учасників, оплата роботи тренерів.

ТФЛА, на території якої проводиться захід – можливість використання необхідних приміщень, споруд та необхідного спортивного інвентарю для проведення заходу, мультимедійного обладнання тощо.

5. Фінансування заходів

ФЛАУ

Кошти НОК, призначені на освітні програми ФЛАУ;

Кошти ТФЛА.

Плата за навчання.

Інші джерела.

Семінари під час НТЗ

1. Доповідачі та формат проведення

6-8 доповідачів (тренери з легкої атлетики і члени КНГ, фахівці за запрошенням) під час навчально-тренувального збору проводять заняття протягом двох днів: 6-8 академічних годин кожного дня.

Загальна кількість занять: 2-4 семінари на рік.

2. Місце проведення

НТЗ з легкої атлетики за визначенням, змагання з легкої атлетики

3. Цільова аудиторія

Тренери національної збірної команди, тренери груп спортивного вдосконалення, груп підготовки до вищих досягнень, інші тренери.

4. Організатори

ФЛАУ – проїзд, харчування, проживання доповідачів, сертифікати учасників, оплата роботи лекторів.

ТФЛА, на території якої проводиться захід – можливість використання необхідних приміщень, споруд та необхідного спортивного інвентарю для проведення заходу, мультимедійного обладнання, збір тренерів в місці проведення заходу.

5. Фінансування заходів

Кошти НОК, призначені на освітні програми ФЛАУ;

Кошти Національної збірної команди України з легкої атлетики.

Інші джерела.

ПЛАН РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАХОДІВ

2018 рік:

- робота над завершенням (формалізацією) документу програми;
- запуск власного методичного розділу на сайті ФЛАУ та його поступове наповнення;
- складання реєстру тренерів за ланками;
- визначення остаточного складу лекторів для проведення семінарів для тренерів III, II та I ланки;
- узгодження тем та змісту доповідей лекторів;
- підготовка лекторами візуальних презентацій для проведення лекцій;
- проведення виїзних семінарів для тренерів III ланки (за секторами);
- складання детального плану проведення семінарів III, II та I категорії у 2019-2020 роках;
- анонсування плану заходів підвищення кваліфікації на 2019-2020 роки з можливістю електронної реєстрації учасників;
- участь вітчизняних фахівців у міжнародних заходах підвищення кваліфікації;

2019 рік:

- продовження проектів запущених у 2018 році;
- виконання плану проведення семінарів III, II та I категорії у 2019 році;
- формування складу групи (24 особи) для участі у власній програмі навчання та сертифікації тренерів і категорії за системою ІААФ, проведення такого заходу при можливості;
- надання ММСУ власних пропозицій щодо внесення змін до порядку проведення атестації тренерів з легкої атлетики в Україні;
- проведення підсумкової науково-практичної конференції ФЛАУ з подальшою публікацією матеріалів конференції на сайті ФЛАУ.
- виконання програми навчання та сертифікації тренерів за системою ІААФ (власні та міжнародні заходи);
- складання детального плану заходів на 2020 рік (з урахуванням досвіду 2019 року);
- внесення необхідних поточних змін та доповнень до програми.

2020 рік – остаточне затвердження та впровадження програми у повному обсязі.

Розподіл обов'язків серед виконавців

1. Організаційне забезпечення (комунікація з територіями, ведення реєстру тренерів, слухачів, виданих сертифікатів, анонсування заходів та попередня реєстрація учасників, фінансове забезпечення заходів, контроль за їх виконанням та ін.) – Департамент розвитку, Департамент збірних команд.
2. Визначення складу лекторів, тем та змісту їх доповідей – Департамент збірних команд.
3. Складання детального плану проведення власних заходів – Департамент збірних команд, керівник КНГ.
4. Контроль за виконанням плану заходів – керівник КНГ.
5. Відповідальність за виконання програми у цілому – керівник КНГ.
6. Внесення змін та доповнень до програми – Департамент збірних команд.